

ITINERA INSTITUTE **NOTA**

2008/65

06 | 11 | 2008

Welkom, mijnheer de president.

Marc De Vos
Directeur
Itinera Institute

De verkiezing van Barack Obama tot de 44ste president van de Verenigde Staten is dus een historische onvermijdelijkheid gebleken. Laten we wel wezen: als de Democraten nu niet hadden kunnen winnen – ondanks de bodemloze impopulariteit van George Bush, ondanks de dramatische kredietcrisis, ondanks het moeras in Irak, ondanks de schande van Katrina, ondanks spectaculair mobiliserende voorverkiezingen en ondanks de meest welbespraakte buikpoliticus sinds Reagan – dan kunnen ze nooit winnen.

De positie van de Verenigde Staten anno 2008 is sterk vergelijkbaar met die anno 1980, toen Ronald Reagan de zittende president Carter verpletterend versloeg: militair verzwakt, internationaal verbleekt, economisch in crisis en moreel onzeker over de eigen identiteit.

In die omstandigheden snakt de bevolking naar een leider die de Amerikaanse psyche loutert. Barack Obama is de juiste man, op de juiste plaats, op het juiste moment en met de juiste boodschap van verzoening, hoop en verandering.

Wat de symboliek van de persoon Obama en zijn prachtigeretoriek concreet zullen betekenen, blijft echter een vraagteken. De essentiële aantrekkingskracht van de kandidaat Obama is dat hij door een combinatie van etnische achtergrond en politieke maagdelijkheid een holle leuze van "Change" tot een geloofwaardig icoon heeft gemaakt. Door zijn gebrek aan politieke voorgeschiedenis kunnen kiezers hun persoonlijke invulling van "Change" ongehinderd op de kandidaat projecteren.

De grootste sterkte van de kandidaat Obama is meteen het grootste risico van de president Obama. Want het blijft toch een serieuze gok om het lot van de belangrijkste natie op de planeet in zo een kantelmoment te verbinden aan een politieke neofiet.

Jawel, Obama heeft de veeleisende verkiezingsstrijd uitermate bekwaam gevoerd. Jawel, hele legers van excellente adviseurs hebben riemen beleidsideeën neergeschreven. Maar verkiezingen zijn een opwarming waarin het woord belangrijker is dan de daad. Na de verkiezingen wordt de daad veel belangrijker dan het woord.

Op binnenlands vlak zal het lot van de nieuwe president samengaan met dat van het parlement. De verkiezing van de president valt samen met die van het Huis van Afgevaardigden en met een belangrijk deel van de Senaat. Ook daar zijn de neuzen dus in dezelfde richting gegaan, zodat de nieuwe president meteen ook het Amerikaanse Congres ruim achter zich heeft.

Obama belooft Amerika een dosis Europa: meer belastingen op rijkdom, meer herverdeling, meer gezondheidszorg en beter toegankelijk onderwijs. De victorieuze combinatie van een democratische president en een democratisch congres kan de voorbode zijn van een hervormingsroes waarin het gevaar van een overdosis niet denkbeeldig is. Als

Obama de Amerikaanse droom wil behouden dan zal hij Amerika ten gronde ook Amerika moeten laten blijven. Obama zal dus moeten bestand zijn tegen opstoten van radicalisme en populisme uit de zegevierende achterban. En dan is er buitenlands beleid. De belle époque van algemene vrijhandel en democratisering is in gevaar. Er is een nieuwe geopolitieke realiteit met uitdagingen als Rusland, China, Iran, Syrië, Pakistan, Afghanistan en ga zo maar door. De trans-Atlantische samenwerking tussen de VS en de EU wordt belangrijker. Europa heeft niet alleen behoefte aan een Amerikaanse president van dialoog, maar ook aan een president van durf en actie. Onder Obama en de Democraten wordt dat een grotere uitdaging dan onder McCain en de Republikeinen.

Maar een presidentschap wordt toch eerst en vooral bepaald door feiten en gebeurtenissen. Wie daaraan twijfelt, staat best even stil bij deze gevleugelde ambities:

“This nation is daring and decent and ready for change. My fellow citizens, we can begin again.”

“

De grootste sterkte van de kandidaat Obama is meteen het grootste risico van de president Obama. Europa heeft niet alleen behoefte aan een Amerikaanse president van dialoog, maar ook aan een president van durf en actie.

”

Dit leest als Obama grand cru, maar het is... George W. Bush bij de aanvaarding van zijn nominatie als republikeins presidentskandidaat in 2000. Nadien kwam 9/11 en nog zoveel meer en werd Bush de president zonder de welke het fenomeen Obama ondenkbaar is. Met al de mediaheisa staan we daar beter even bij stil, want anders dreigt ook de hype rond Obama een bubbel te worden.

Marc De Vos
Directeur Itinera Institute

Onafhankelijke denktank en doetank voor duurzame economische groei en sociale bescherming.
"Think-tank" et "do-tank" indépendant pour une croissance économique et une protection sociale durables.

Itinera Institute VZW-ASBL
Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles
T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69
info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org

Verantwoordelijke uitgever - Editeur responsable: Marc De Vos, Directeur
